

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23Co/53/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318201499
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8318201499.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobcu: A. U., nar. XX.XX.XXXX, L. P. XXX, Z. P., zast. JUDr. Igor Šafranko, advokát, Sov. Hrdinov 163/66, Svidník proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, Majerníkova 3/A, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 5Csp/48/2018-67 zo dňa 20.11.2018 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 96 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 96 eur od 17.08.2018 do zaplatenia sumy 96 eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd určuje, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 28.05.2009 uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru pod bodom 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere a spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 96 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 96 eur od 17.08.2018 do zaplatenia sumy 96 eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd určuje, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 05.03.2010 uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru pod bodom 12 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere a spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 111 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 111 eur od 17.08.2018 do zaplatenia sumy 111 eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd určuje, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 05.11.2009 uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru pod bodom 12 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere a spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 111 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 111 eur od 17.08.2018 do zaplatenia sumy 111 eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd určuje, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 31.05.2010 uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru pod bodom 12 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere a spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

Žalobkyni vo vzťahu k žalovanému priznáva súd nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobkyňa sa podanými žalobami domáhala vydania bezdôvodného obohatenia z viacerých zmlúv o úvere a určenie neprijateľných zmluvných podmienok. Medzi stranami sporu boli uzatvorené štyri zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom žalobkyňa bola v postavení spotrebiteľa. Súd uviedol, že aj keď v úverových zmluvách je zaškrtnuté, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon povolania, súd má za to, že žalobkyňa ich čerpala na osobné potreby. Z vyjadrenia žalobkyne bolo preukázané, že tento úver nečerpala na vyznačený účel zamestnania a že uvedený účel čerpania úveru zaškrtnol obchodný zástupca žalovanej, nie žalobkyňa. Zmluvy uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným neobsahujú údaje o termíne konečnej splatnosti, ktorý vyžaduje § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch, ako aj údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zmluva tiež neobsahuje údaj o priemernej hodnote RPMN. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd dospel k záveru, že poskytnuté úvery sú bezúročné a bezpoplatkové, žalovanému tak vznikol nárok iba na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré boli reálne poskytnuté, a teda vo výške 4 x 350 eur, teda spolu 1.400 eur. Tak ako žalobkyňa v prospech žalovaného uhradila z týchto právnych vzťahov celkovo 1.814 eur, na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu spolu vo výške 414 eur, ktoré je vo výroku rozsudku rozpísané podľa jednotlivých zmluvných vzťahov. Žalovaný namietal premlčanie uplatneného nároku, k tomu súd uviedol, že v danom prípade sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčuje v subjektívnej a objektívnej premlčacej dobe. Objektívna premlčacia doba je 10 ročná, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného súd považuje za úmyselné. Bolo povinnosťou žalovaného ako subjektu, ktorý dlhodobo poskytuje úvery, poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Ak žalovaný obchádzal zákon o spotrebiteľských úveroch s tým, že ním predložené úverové zmluvy nemali zákonom stanovené náležitosti, jeho konanie sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Subjektívna premlčacia doba začala plynúť podľa názoru súdu prvej inštancie dňa 29.01.2018, resp. 02.12.2017 a 29.01.2018, teda dňom, kedy došlo k prevzatíu zastúpenia právnym zástupcom žalobkyne, pretože až týmto dňom sa žalobkyňa dozvedela, že na strane žalovaného na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu. Žaloby následne boli podané v rámci plynutia dvojročnej premlčacej subjektívnej lehoty. Zákonná formulácia plynutia premlčacej doby je koncipovaná tak, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť až odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Pri samotných úhradách spotrebiteľ plní titulom uzatvorenej zmluvy a vzhľadom na obvyklé právne vedomie vôbec nie je si vedomý toho, že prijatím jeho platieb dochádza na strane dodávateľa k vzniku bezdôvodného obohatenia. Samozrejme nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nemôže byť uplatňovaný v neurčitom časovom intervale a práve danému účelu zodpovedá zákonná úprava stanovujúca objektívnu premlčaciu dobu. Preto súd považoval vznesenú námietku premlčania za nedôvodnú. Súd žalobe vyhovel aj v časti určenia neprijateľných zmluvných podmienok, pretože tieto neboli individuálne dojednané a spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na úkor žalobkyne ako spotrebiteľa. Zo všeobecných obchodných podmienok nevyplýva, za čo vlastne dlžník má platiť poplatok. Spotrebiteľ tak platí za niečo čo mu po materiálnej stránke nie je dodané. Súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky. Podľa ust. § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení neprijateľných zmluvných podmienok. Členské štáty majú zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách neboli

záväzné pre spotrebiteľa. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie § 255 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Napadol neprípustnosť žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, poukázal na ust. § 137 písm. d) CSP a na to, že možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti musí vyplývať z osobitného predpisu. Žalobca nepreukázal z akého osobitného predpisu vyplýva možnosť domáhať sa určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Poukázal na to, že v danom prípade zmluva bola splnená a v prípade určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nezaloží rozsudok všetky práva a povinnosti medzi stranami. Nesúhlasil s posúdením námietky premlčania, poukázal na nesprávne hodnotenie subjektívnej premlčacej doby a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré akcentujú to, že vedomosť o bezdôvodnom obohatení sa získava získaním vedomosti o skutkovom stave, nie o jeho právnom posúdení. Poukázal ďalej na to, že na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi, ale je nutné v každom jednotlivom prípade preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Ďalej poukázal na to, že nároky z titulu bezdôvodného obohatenia nie sú spotrebiteľským vzťahom a z toho dôvodu je prístup zohľadňujúci záujem slabšej strany nežiaduci. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil.

4. Žalobkyňa sa k odvolaniu nevyjadрила.

5. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol, odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje. Je daný naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok aj v situácii, aj keď predmetná zmluva už bola splnená a záväzky z nej zanikli. Ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa upravuje, že spotrebiteľ má byť chránený pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Pokiaľ súd pri rozhodovaní veci aj bez návrhu môže určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky podľa § 298 ods. 1 CSP, je podľa názoru odvolacieho súdu možné, ak by k takémuto určeniu došlo aj na základe návrhu strany sporu. Vecne správne je aj posúdenie námietky premlčania, odvolací súd sa stotožňuje s tým, ako túto námietku posúdil súd prvej inštancie.

6. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola žalobkyňa v celom rozsahu úspešná, žalovaný v celom rozsahu neúspešný. Úspešnej žalobkyni trovy odvolacieho konania nevznikli, a preto odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

7. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 CSP alebo 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí za podmienok ustanovených v § 429 ods. 2 CSP.